

da

Den Europæiske Union
Regionalpolitik

info regio

| Nr. 15 | december 2004 |

panorama

Solidaritetsfonden

og risikoforebyggelse

Indhold

Solidaritetsfonden og risikoforebyggelse

EU skaber solidaritet

Med Solidaritetsfonden, der udsprang af de dramatiske oversvømmelser i sommeren 2002, har Den Europæiske Union ønsket at tilegne sig et instrument, hvormed den kan udtrykke sin finansielle solidaritet med medlemsstaterne og de tiltrædelseslande, som er blevet ofre for katastroferne.

Solidaritetsfonden i Sachsen (Tyskland) — Et hurtigt beredskab tilpasset oversvømmelserne i august 2002

Den hurtige genopretning af situationen i Sachsen, en region, der var hårdt ramt af oversvømmelserne i august 2002, er et særligt godt eksempel på hensigten med EU's Solidaritetsfond. Den skal bidrage til hurtigst muligt at genopbygge tekniske og sociale infrastrukturer efter en katastrofe.

Beretning: Tjekkiet

Solidaritetsfonden i aktion: Malta, Frankrig, Østrig, Spanien

Beretning: Portugal

Reportage: Frankrig — Til undsætning i Gard

Gard-departementet rammes to gange i træk af alvorlige oversvømmelser og modtog i den forbindelse støtte fra EU's Solidaritetsfond til udbedring af de alvorligste skader, istandsættelse af infrastrukturer og af sundhedsmæssige, sociale og uddannelsesmæssige strukturer, men også etablering af bedre beskyttelsesordninger og risikoforebyggelse for egnen. Med i alt 115 aktioner var man nødt til at udføre en administrativ saltomortale for at imødegå de korte frister. Vi besøger nogle af Solidaritetsfondens pionerer.

Beretning: Italien

Risikoforebyggelse, en høj prioritet for strukturfondene for 2007-2013

Der er behov for en overordnet og integreret risikostyring i Den Europæiske Union.

Interreg i aktion: Nederlandene, Det Atlantiske Område, Nordsøen, Alpelandet

Billeder (sider): CEDRE (1, 21), projektmedarbejdere (3, 4, 17), Préfecture de Provence-Alpes-Côte d'Azur (6, 13), European Space Agency (5), Istituto Nazionale di Fisica Nucleare (7), AEIDL (7, 16), Ministerstvo financí (7, 12) Dipartimento della protezione civile (8, 18), Sächsische Staatskanzlei (10), Malta's Planning & Priorities Co-ordination Division (13), Österreichisches Bundesministerium für Inneres (13), Parque Nacional marítimo-terrestre de las islas atlánticas de Galicia (13), Câmara Municipal de Monchique (14), Institution Maintenenon (15), Rijkswaterstaat-Directie Oost Nederland (19), Bulgarian Ministry of Energy and Energy Resources (20), IRMA (21), Interreg IIIB North Sea Programme Secretariat (21), Università degli Studi di Trieste (21).

Forsidebidrag: Bekæmpelse af olieforurening efter Prestige

Ansvarshavende redaktør: Thierry Daman, Europa-Kommissionen, GD for Regionalpolitik

Bladet trykkes på engelsk og fransk på genbrugspapir.

Det tematiske dossier er tilgængeligt på 19 EU-sprog på internetadressen
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

Teksten i denne publikation har ingen retsgyldighed.

3

10

12

13

14

15

18

19

21

EU skaber solidaritet

Af Johannes Wachter ⁽¹⁾

Solidaritetskæde ved oversvømmelserne i 2002 i Tyskland

Med Solidaritetsfonden, der udsprang af de dramatiske oversvømmelser i sommeren 2002, har Den Europæiske Union ønsket at tilegne sig et instrument, hvormed den kan udtrykke sin finansielle solidaritet med medlemsstaterne og de tiltrædelseslande, som er blevet ofre for katastroferne.

I sommeren 2002 rantes Centraleuropa af oversvømmelser af en hidtil uset størrelsesorden. De samfundsøkonomiske infrastrukturer i hele regioner brød sammen og ødelagde meget af den natur- og kulturhistoriske arv. De direkte skader i Østrig, Tjekkiet og Tyskland samt nogle uger senere i Sydfrankrig opgjordes til i alt over 15 mia. EUR.

Det var på denne baggrund, at der den 18. august 2002 afholdtes et »oversvømmelsesmøde«, der havde deltagelse af stats- og regeringschefer fra de berørte lande. Her var Rådets danske formandskab og Kommissionen helt enige om, at man ikke blot kunne lade disse lande stå alene med følgerne

af disse oversvømmelser. Der var brug for solidarisk indgriben fra Den Europæiske Unions side. I løbet af de to efterfølgende uger foreslog Kommissionen i en meddelelse at oprette et nyt instrument, der kunne anvendes i katastrofetilfælde gennem hurtig mobilisering af finansielle ressourcer ⁽²⁾. Både medlemsstater og kandidatlande, som var i gang med tiltrædelsesforhandlinger, skulle være støtteberettigede.

Europa-Parlamentet og medlemsstaterne erklærede sig helt enige i denne idé og var begge villige til hurtigst muligt at sætte den i værk med henblik på at bringe den i anvendelse i slutningen af år 2002.

Rådets forordning om oprettelse af Solidaritetsfonden(EUSF)

Mindre end tre måneder efter meddelelsens offentliggørelse fremlagde Kommissionen sit forslag til oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond ⁽³⁾ (EUSF).

⁽¹⁾ Administrationschef, Europa-Kommissionen, GD for Regionalpolitik. Denne artikel er baseret på »Beretning fra Kommissionen — Den Europæiske Unions Solidaritetsfond — Årsberetning 2002-2003 og Rapport om de indhøstede erfaringer efter ét års anvendelse af det nye instrument«, KOM(2004) 397 endelig, vedtaget den 26. maj 2004.

⁽²⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Det Europæiske Fællesskabs svar på oversvømmelserne i Østrig, Tyskland og en række ansøgerlande — Et initiativ baseret på solidaritet, KOM(2002) 481 endelig.

⁽³⁾ Rådets forslag til forordning om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond, KOM(2002) 514 endelig af 18. september 2002.

Tyskland, sommeren 2002: Da Elben gik over sine bredder ...

Rådet gik straks i gang med at gennemgå forslaget, hvilket bragte ønsket om to centrale hensyn for dagen: viljen til hurtigst muligt at vedtage og konkretisere det nye instrument, men også — da det udelukkende var ment som en sidste udvej — behovet for at fastlægge garantier for, at det ikke kunne anvendes for ofte. Kommissionens forslag blev derfor skærpet på nogle punkter.

Den 11. november 2002 vedtog Rådet den nye forordning ⁽⁴⁾. Den indeholdt følgende hovedelementer:

- > Den Europæiske Unions Solidaritetsfond bringes »hovedsageligt« i anvendelse ved større naturkatastrofer og omfatter medlemsstaterne samt de kandidatlande, med hvem tiltrædelsesforhandlinger allerede var i gang. Kommissionens oprindelige forslag omfattede både teknologiske og økologiske katastrofer, men det besluttedes at begrænse fondens anvendelsesområde under hensyntagen til princippet »forureneren betaler« og for at undgå, at den ansvarlige undslipper sit juridiske ansvar for de forårsagede skader.
- > Katastrofer betegnes »større«, hvis de anslåede skader overstiger en bestemt tærskel, der er fastsat til 3 mia. EUR (i 2002-priser) eller **0,6 %** af landets bruttonationalindkomst (BNI) (Kommissionen havde oprindeligt foreslået en lavere tærskel på 1 mia. EUR eller 0,5 % af BNP). Med dette tosidede kriterium tages der hensyn til det pågældende lands relative velstand og økonomiske formåen

(se tabellen over aktuelle mobiliseringstærskler pr. land i absolut værdi).

Det skal i den henseende bemærkes, at Kommissionen kun tager hensyn til direkte skader. Indirekte skader, der skyldes tab af indtægter og produktion, for hvilke der ikke findes nogen almindelig anerkendt evalueringsmetode, inddrages ikke.

- > Fonden kan undtagelsesvist bringes i anvendelse ved katastrofer, der ikke når den tærskelværdi, som er fastsat for skader:
 1. Når en større katastrofe i ét land også berører et naboland (uanset omfanget af skader i nabolandet).
 2. »Usædvanlige« regionale katastrofer, der er underkastet særligt strenge kriterier (se herunder). Den lovgivende forsamling har tydeligvis til hensigt at lade dette være undtagelsen og anmoder således Kommissionen om at gennemgå sådanne forespørgsler med største omhu. Som en yderligere sikkerhedsforanstaltning har Rådet begrænset det årlige beløb, der afsættes til disse støtteordninger, til 75 mio. EUR.
- > Ansøgningerne skal fremlægges af det pågældende lands nationalregering (og ikke af regionale eller lokale myndigheder) og skal modtages af Kommissionen senest 10 uger efter den dato, hvor de første skader indtraf.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002, EFT L 311 af 11. november 2002.

> Fondens interventioner er begrænset til offentlige udgifter og kan kun anvendes til at finansiere følgende øjeblikkelige nødhjælpsforanstaltninger:

- (a) genopretning af infrastrukturer (energi, vand, transport osv., men også sundhed og uddannelse)
- (b) midlertidig indkvartering og nødhjælpstjenester
- (c) sikring af forebyggende infrastrukturer og beskyttelse af den kulturhistoriske arv
- (d) oprensning af katastroferamte områder, herunder naturområder.

> Skader, som er forsikrede, eller som kan forsikres, er ikke omfattet, og det samme gælder rent forebyggende foranstaltninger. Grunden til, at kravet om manglende forsikringssevne er medtaget i forordningen, er først og fremmest, at man ikke ønsker at udvande princippet om, at »forureneren betaler«, og kravet om at træffe tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger. Skader på privat ejendom, herunder på virksomheder, er ikke omfattet. Offentlig ejendom, som i størstedelen af landene ikke er forsikret, er imidlertid støtteberettigede inden for ovennævnte begrænsninger.

> Solidaritetsfonden er desuden beregnet på at være så lidt bureaukratisk som muligt. Der er derfor — i modsætning til strukturfondene — hverken planlagt programmering, medfinansiering eller detaljerede overvågnings- eller rapporteringsmekanismer. Bistandens anvendelse, herunder projektudvælgelsen, overlades helt og aldeles til modtagerlandet. Kommissionen har ikke desto mindre besluttet at afholde besøg i lokalområderne, hvilket dels giver støttemodtagerne mulighed for at søge råd, hvis der er behov

for det, og dels for at Kommissionen kan sikre sig, at gennemførelsessystemet er fyldestgørende, og at der er opnået tilstrækkelig fremgang til, at støtten kan forventes opbrugt ved årets udgang.

> Kommissionen og modtagerlandet indgår imidlertid en gennemførelsesaftale, der angiver mindstekrav til ansvarsfordeling, finansiell kontrol osv. og beskriver, hvilken type foranstaltninger der skal være støtteberettigede. Når aftalen er underskrevet, udbetaler Kommissionen hele støttebeløbet, og støttemodtageren har ét år til at anvende midlerne. Denne frist kan ikke forlænges.

> Seks måneder efter, at aftalen er gennemført, fremlægger modtagerlandet en slutrapport, der viser, at støtten er anvendt korrekt. De ikke anvendte eller eventuelt forkert afsatte beløb betales tilbage. Herefter lukker Kommissionen sagen.

Tærskelværdier for større katastrofer pr. land i 2004

Land	Tærskelværdi (mio. EUR)	Land	Tærskelværdi (mio. EUR)
Belgien	1 596,775	Det Forenede Kongerige	3 066,255
Danmark	1 083,705	Bulgarien	99,563
Tyskland	3 066,255	Cypern	63,803
Grækenland	849,027	Tjekkiet	424,259
Spanien	3 066,255	Estland	38,082
Frankrig	3 066,255	Ungarn	373,017
Irland	634,065	Litauen	87,039
Italien	3 066,255	Letland	55,426
Luxembourg	116,321	Malta	25,119
Nederlandene	2 658,006	Polen	1 212,140
Østrig	1 273,720	Rumænien	289,248
Portugal	757,625	Slovenien	132,975
Finland	837,714	Slovakiet	152,626
Sverige	1 518,971		

De i 2004 gældende tærskelværdier svarer til 0,6 % af BNI (2002-data) med højst 3 mia. EUR i 2002-priser, svarende til 3,066255 mia. EUR.

Finansiering af solidariteten

Et vigtigt problem, der opstod i forbindelse med Solidaritetsfondens oprettelse, består i at fastlægge en hensigtsmæssig finansieringsform. Da fællesskabsbudgettet inden for rammerne af de finansielle perspektiver 2000-2006 ikke giver mulighed for at afsætte tilstrækkelige ressourcer på en pålidelig måde, besluttedes det at mobilisere Solidaritetsfonden uden for det normale budget og tildele supplerende »friske« ressourcer. I budgetteknisk forstand kunne dette kun lade sig gøre ved at oprette et nyt »fleksibilitetsinstrument« og revidere den interinstitutionelle aftale om budgetdisciplin mellem Rådet, Parlamentet og Kommissionen. Fondens kan på dette grundlag tildele støttemidler i størrelsesordenen 1 mia. EUR om året. Det er imidlertid kun det beløb, som anses for nødvendigt i det enkelte tilfælde, der rent faktisk bringes i anvendelse, idet ikke anvendte ressourcer ikke kan overføres til den efterfølgende regnskabsperiode.

Satellitbillede af skovbrandene i 2003 i Portugal og Spanien

Det betyder, at Kommissionen kun kan beslutte at mobilisere Solidaritetsfonden. Når Kommissionen omhyggeligt har gennemgået anmodningen, kan den foreslå at godkende denne. Derefter fordres en detaljeret procedure, så der kan vedtages et korrigeret budget med det beløb, som anses for nødvendigt. Først når Rådet og Parlamentet har givet grønt lys, kan Kommissionen bevilge støtten.

Proceduren kan forekomme tung og tidskrævende, men har den fordel, at den inddrager Rådet og Parlamentet i alle de sager, hvor der anmodes om at bringe den europæiske solidaritet i anvendelse.

Støttens størrelse

Rådets forordning indeholder ingen specifik regel om, hvordan støttebeløbet fastsættes. Den indeholder imidlertid nogle anvisninger, herunder nødvendigheden af at alle anmodninger behandles ens. Kommissionen har desuden — for at overholde princippet om gennemsigtighed, solidaritet og subsidaritet — vedtaget et progressivt system i to faser: et indledende støtteniveau (2,5 %) for den del af skaderne, der ligger under tærskelværdien for »større katastrofer«, samt et højere støtteniveau (6 %) for den del af skaderne, der overstiger tærskelværdien. Samme metode anvendes til usædvanlige regionale katastrofer, hvor skaderne ikke når denne tærskelværdi, og den tildelte støtte i dette tilfælde svarer til 2,5 % af de samlede direkte skader.

Denne metode gør det muligt at tildele indtil flere støttebeløb om året for katastrofer af forskellig størrelse i lande med varierende økonomisk formåen. Støttebeløbene udbetales desuden hyppigere ved store katastrofer end ved små og varierer alt efter det pågældende lands evne til at håndtere situationen med egne midler.

Anmodninger om støtte fra Solidaritetsfonden (november 2002-september 2004)

	Land	Katastrofens art	Omfang	Støttebeløb (mio. EUR)
2002	Østrig	Oversvømmelser	Større	134
	Tjekkiet	Oversvømmelser	Større	129
	Frankrig	Oversvømmelser (Gard)	Regional	21
	Tyskland	Oversvømmelser	Større	444
2003	Spanien	Olieforurening (Prestige)	Regional	8,626
	Italien	Jordskælv (Molise/Puglia)	Regional	30,826
	Italien	Vulkanudbrud (Etna)	Regional	16,798
	Italien	Oversvømmelser (Norditalien)		Afvist
	Grækenland	Vinteruvejr		Afvist
	Portugal	Skovbrand	Større	48,539
	Frankrig	Skovbrand (Sydfrankrig)		Afvist
	Spanien	Skovbrand (ved den portugisiske grænse)	Naboland	1,331
	Malta	Oversvømmelser	Større	0,961
	Italien	Oversvømmelser (Friuli Venezia Giulia)		Afvist
2004	Frankrig	Oversvømmelser	Regional	19,625
	Spanien	Oversvømmelser (Malaga)		Afvist
	Spanien	Skovbrand		Under behandling
Tildelt bistand i alt				854,706

Frankrig: rengøringsaktion efter oversvømmelserne ved Rhône i december 2003

Forordningens gennemførelse

Frem til september 2004 modtog Kommissionen i alt hele 17 anmodninger om støtte fra Solidaritetsfonden (se tabel).

Kun fem af disse anmodninger godkendtes under kategorien »større katastrofe« (skader over tærskelværdien): oversvømmelserne i Østrig, Tyskland og Tjekkiet i 2002, skovbrandene i Portugal og stormene og oversvømmelserne på Malta i 2003. Ansøgningen om bistand til vinteruvejret i Grækenland ansås ikke for at opfylde dette kriterium. En ansøgning i forbindelse med de skovbrande, der ramte Spanien i 2003 accepteredes under nabolandskriteriet, mens de ti øvrige ansøgninger, altså størstedelen af tilfældene, faldt ind under kategorien »regional katastrofe«. En enkelt katastrofe, olietankeren Prestiges forlis, var ikke naturskabt.

Gennemgangen af ansøgninger har vist, at der er behov for en fortolkning af nogle centrale begreber i forordningen, hvis den skal kunne føres ud i praksis. I en rapport udgivet i 2004 ⁽⁵⁾ gør Kommissionen rede for de forskellige problemer, som er opstået, og beskriver hvilken metode, der er anvendt for at sikre en lige og sammenhængende behandling af ansøgningerne.

De fleste vanskeligheder er knyttet til ansøgninger om ekstraordinær bistand fra fonden under anvendelse af kriteriet

tralt beliggende regioner ikke desto mindre have en særligt alvorlig årsagsgrund.

Alle betingelserne skal være opfyldt, for at katastrofen kan anerkendes som »usædvanlig«, ved at den på baggrund af skadernes omfang eller indvirkningen på den pågældende region overstiger, hvad man med rimelighed kunne forvente. Mellem december 2002 og september 2004 anslog Kommissionen, at blot seks ansøgninger af denne art opfyldte disse kriterier og efterfølgende indgik i Kommissionens forslag om fondsstøtte. Fire andre ansøgninger afvistes.

Italien: Etna i udbrud i efteråret 2002

om usædvanlige regionale katastrofer. Denne kategori er underlagt tre betingelser: (1) Katastrofen skal »hovedsageligt« være naturskabt, (2) den skal påvirke størstedelen af regionens befolkning, og (3) det skal påvises, at katastrofen vil have alvorlige og vedvarende følger for levevilkårene og den økonomiske stabilitet i regionen.

Derudover lægges der i forordningen vægt på, at der skal vises særligt hensyn over for fjerntliggende eller isolerede regioner.

Disse kriterier giver anledning til særlige problemer. Det ansøgende land skal bl.a. nøje angive den ramte region og den befolkning, der bor i regionen. Det skal påvises, at mindst 50 % af indbyggerne har lidt personlig skade eller på anden måde er hårdt ramt som følge af katastrofen. Selv om det ikke er nødvendigt at overholde de administrative begrænsninger (for det gør katastrofer ikke), skal den ramte region ikke desto mindre støde op til det »administrative« katastrofeområde.

En sammenklumpning af geografisk spredte begivenheder accepteres ikke. Det ramte område eller den ramte befolkning skal i lyset af Solidaritetsfondens eksistensgrundlag være af en vis størrelse i national sammenhæng, hvilket udelukker rent lokale begivenheder, for hvem kriteriet om økonomisk stabilitet er mindre væsentligt. Den negative indvirkning på levevilkårene, såsom langvarig midlertidig indkvartering og mangel på almene infrastrukturer (vand, energi, vigtige transportinfrastrukturer, telekommunikation osv.) og vedvarende risici for sundheden, skal kunne påvises og stort set altid være af mindst et års varighed. Selvom det ikke i sig selv er et kriterium, at regionen skal have en fjern eller isoleret beliggenhed, skal ansøgninger for de mest cen-

Genopbygning af en bro i regionen Pilsen (Tjekkiet)

Broen i Gard (Frankrig): En opdæmningsmur er rejst med støtte fra Solidaritetsfonden.

⁽⁵⁾ Se note 1.

De første læresætninger

De **årsager**, der gik forud for Solidaritetsfondens oprettelse, og den **idé**, der ligger til grund herfor, er baggrunden for Unionen's ønske om et instrument, hvormed den kan udvise finansiell solidaritet med de medlemsstater og kandidatlande, som er ofre for katastrofer af en så uvant størrelsesorden, at deres evne til at imødegå katastrofen har nået et loft og ikke længere er tilstrækkelig. Det er under sådanne omstændigheder — i nærhedsprincippet's ånd — at medlemsstaterne har accepteret at indsamle finansielle ressourcer ud over det normale fællesskabsbudget.

De fem største katastrofer, som Solidaritetsfonden har ydet støtte til siden 2002, har demonstreret dens effektivitet og vist, at den opfylder sin rolle. Der mangler blot nogle administrative forbedringer og en rationalisering af budgetproceduren, så støttebeløbene kan udbetales endnu hurtigere. For de tilfælde, der ikke falder ind under fondens hovedanvendelsesområde, fordres en mere nuanceret konklusion.

Ansøgninger om fondsstøtte til katastrofer, der ligger under tærskelværdien for større katastrofer, er reglen snarere end undtagelsen. Evalueringen af de tilsvarende specifikke kriterier for disse tilfælde har nogen gange vist sig at være vanskelige og tidskrævende.

På trods af disse svagheder og en vis kritik fra Rådet angående manglende stringens i kriteriernes anvendelse, kan det konkluderes, at selv for de ekstraordinære tilfælde har fonden alt i alt fungeret tilfredsstillende. De seneste ansøgninger har imidlertid vist, at der er en tendens til at søge om bistand ved mindre katastrofer på trods af de ret klare regler for fondens anvendelsesområde. Hvorledes dette vil få lovgivningsmæssige konsekvenser, vil fremtiden vise.

Fremover?

Kommissionen bemærker i sin rapport af 26. maj 2004, at efter mindre end to års virke er det stadig for tidligt at foretage en endelig vurdering af, hvor godt fonden fungerer, og foreslå væsentlige ændringer af forordningen på trods af de allerede konstaterede problemer.

Det er desuden blevet stadigt tydeligere, at Solidaritetsfonden og de forskellige fællesskabsinstrumenter, som i øjeblikket er til rådighed, uden tvivl ikke er tilstrækkelige, til at EU kan reagere i tilstrækkeligt omfang i alle krisetilfælde, hvor det måtte ønskes at gennemføre en aktion i europæisk målestok. Sådanne situationer kunne f.eks. være terroristattentater, større teknologiske ulykker eller katastrofer, der truer den offentlige sundhed.

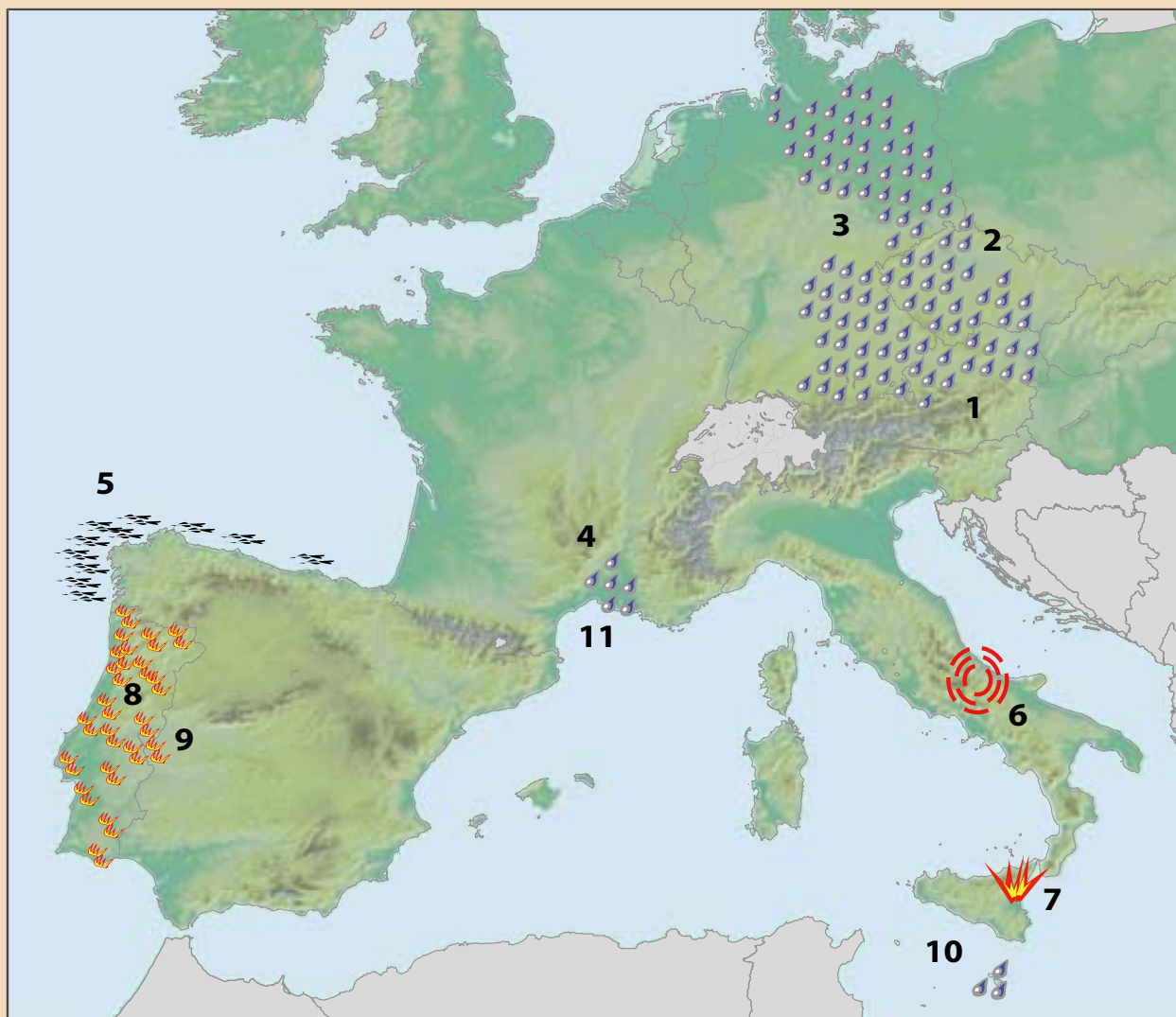
Disse overvejelser har ledt Kommissionen til i sin meddelelse om de finansielle perspektiver for 2007-2013 ⁽⁶⁾ at indføje et forslag, der går ud på at samle eksisterende aktioner og instrumenter på europæisk niveau samt en række nye eller komplementære initiativer i en hurtig solidaritets- og reaktionsordning, der giver mulighed for en fælles fremgangsmåde i nødsituationer og giver borgerne en europæisk indsats i tilfælde af en større katastrofe. Ordningen kunne desuden omfatte midler, der kan anvendes til at yde støtte til ofre for terrorisme, opfylde behovet for civilbeskyttelse og reagere på trusler mod den offentlige sundhed og følgevirkninger af andre naturkatastrofer. Arbejdet er kun lige begyndt ...

Midlertidig skolebygning finansieret af Solidaritetsfonden for de skadeslidte i San Giuliano di Puglia (Italien)

⁽⁶⁾ Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet: Finansielle perspektiver 2007-2013, KOM(2004) 487 endelig af 14. juli. 2004.

Den Europæiske Unions Solidaritetsfond

Solidaritetsfonden i anvendelse mellem november 2002 og september 2004

2002		mio. EUR	2003		mio. EUR	2004		mio. EUR
1 Østrig	Oversvømmelser	134,000	5 Spanien	Olieudslip	8,626	11 Frankrig (Rhône)	Oversvømmelser	19,625
2 Tjekkiet	Oversvømmelser	129,000	6 Italien	Jordskælv	30,826			
3 Tyskland	Oversvømmelser	444,000	7 Italien (Etna)	Vulkanudbrud	16,798			
4 Frankrig (Gard)	Oversvømmelser	21,000	8 Portugal	Skovbrande	48,539			
			9 Spanien	Skovbrande	1,331			
			10 Malta	Oversvømmelser	0,961			

Solidaritetsfonden i Sachsen (Tyskland)

Et hurtigt beredskab tilpasset oversvømmelserne i august 2002

af Ulrich Kraus ⁽¹⁾

Den hurtige genopretning af situationen i Sachsen, en region, der var hårdt ramt af oversvømmelserne i august 2002, er et særligt godt eksempel på hensigten med EU's Solidaritetsfond. Den skal bidrage til hurtigst muligt at genopbygge tekniske og sociale infrastrukturer efter en katastrofe.

Hængebroen i Grimma før og efter Solidaritetsfondens intervention

Mellem den 10. og 19. august 2002 medførte en række voldsomme regnskyl, særligt i den region, hvor Elben og dens bifloder har deres udspring, forfærdelige oversvømmelser i et omfang, der ikke førhen var forekommet i Tyskland og specielt i Sachsen. Den 12. august nåede de af Elbens bifloder, der løber gennem Erzgebirge-bjergene, nogle steder over 400 ml pr. m² inden for blot 24 timer. Kraftige vandstrømme banede sig derpå vej gennem de snævre dale i bjergkæden og rev alt med sig undervejs. Cirka fem dage senere udsattes Elben for endnu en oversvømmelse, der under ophobning af enorme vandmængder fra de mange tyske og tjekkiske bifloder nåede Dresden den 17. august med en rekordmåling på 9,40 m. Det var 70 cm højere end det højeste vandniveau, der nogensinde var målt i Sachsens hovedstad. Dresden var den by, der rammes hårdest af oversvømmelserne.

De mest dramatiske konsekvenser af denne katastrofe var de 20 mennesker, der omkom, da de blev revet væk af vandmasserne. Omkring to tredjedele af delstaten oversvømmedes. Cirka 25 000 boliger beskadigedes, heraf 400 helt ødelagt. 740 km vejnet, 466 broer og 20 % af jernbanelinjen blev enten beskadiget eller ødelagt. Cirka 10 % af delstatens hospitaler måtte evakueres på grund af oversvømmelserne, der samtidig ramte 280 institutionelle boliger, herunder plejehjem, boliger for handicappede osv. Mange monumenter og kulturelle bygninger, såsom den berømte Semperoper eller den såkaldte Zwinger i Dres-

den, var hårdt medtaget efter oversvømmelserne. Endelig udsattes knap 12 000 virksomheder med cirka 100 000 ansatte for vandskader, hvilket i nogle tilfælde simpelthen satte deres aktiviteter i stå, i nogen tilfælde med varige mén.

Der registreredes i alt over 100 000 skader i delstaten Sachsen. Anmeldte skader opgjordes til cirka 8,7 mia. EUR, hvoraf omkring 6,7 mia. EUR repræsenterede erstatningsberettigede skader. 1 mia. EUR finansieredes gennem private bidrag, herunder skadesgodtgørelser fra forsikringsselskaber, private indsamlinger og de skadesramte personers egne midler. De resterende godt 5,75 mia. EUR dækkedes ind af offentlige midler: i alt cirka 4,8 mia. EUR tildeltes af EU's Solidaritetsfond og støttefonden til genopbygning af Forbundsrepublikken Tyskland. Sachsen og de ramte kommuner må således selv fremskaffe hen ved 950 mio. EUR i de kommende år — blot til beskadigede infrastrukturer — for at slippe af med alle spor af katastrofen.

Under selve katastrofen oprettedes en Genopbygningsenhed for at koordinere de forskellige bistandsprogrammer.

⁽¹⁾ Delstaten Sachsens kancelli, Direktør for Genopbygningsenheden.

Det drejede sig først og fremmest om at tage sig af befolkningen i de hårdest ramte områder og genoprette vejforbindelserne til disse områder. Til dette formål var det nødvendigt genåbne et stort antal veje, der i bogstavelig forstand var båret væk af vandmasserne, broer, vand- og gasledninger med midlertidige løsninger.

Det var også vigtigt at anslå skadernes omfang korrekt. Det var således nødvendigt at opstille nogle fælles kriterier, der kunne anvendes til at evaluere skaderne og vurdere omkostningerne til en bæredygtig genopbygning. Ved udarbejdelsen af de af katastrofen forårsagede skader inddragedes kun de skader, der direkte var forårsaget af oversvømmelserne, såsom ødelagte boliger, virksomheder eller infrastrukturer. Der blev ikke taget højde for indirekte skader, som f.eks. indtægtstab i virksomheder, hvor tabet viste sig meget vanskeligt at opgøre. Beregningen af direkte skader overdragedes til en bred vifte af eksperter, der rekrutteredes i og uden for Tyskland.

Den 11. december 2002 besluttede Europa-Kommissionen at tildele Tyskland 444 mia. EUR i bistand fra Solidaritetsfonden til medfinansiering af nødhjælpsforanstaltninger, som afholdtes i forbindelse med oversvømmelserne i august 2002. Aftalen om at føre denne beslutning ud i livet blev dagen efter underskrevet af Europa-Kommissionen og Tyskland.

Som følge af Tysklands forbundsstruktur henhører anvendelsen af Solidaritetsfondens finansiering både under forbundsmyndighedernes og delstaternes kompetence. I delstaten Sachsen deltog tre forskellige administrative niveauer i forvaltningen af bistanden fra Solidaritetsfonden under tilsyn af Genopbygningsenheden i Sachsens kancelli. Denne enhed står for koordineringen og organisationen af finansiel bistand mellem de forskellige kompetenceniveauer. Den varetager følgende opgaver:

- > koordinering af de praktiske detaljer med forbundsmyndigheden og Europa-Kommissionen
- > udarbejdelse af procedurebestemmelser
- > løsning af problemer med gennemførelsen i samarbejde med kompetente afdelinger og de tjenester, der er ansvarlige for fordelingen af bistanden.

Interventionens udførelse håndteredes af de forskellige kompetente ministerier. Deres opgave bestod hovedsageligt i på det rent tekniske niveau at konkretisere de finansielle foranstaltninger og sikre afholdelsen af den administrative gennemførelse og tilsynet med Solidaritetsfondens intervention.

Et uafhængigt organ under Sachsens Finansministerium skrev under på, at interventionen var gennemført på behørig vis efter at have bekræftet, at støttemodtagerne og de tjenestegrene, der fordelte midlerne, havde anvendt midlerne i henhold til de fastsatte målsætninger. Som følge af en indgående erfaring i de forskellige tjenestegrene med forvaltning af strukturmidler kunne denne kontrol udføres på effektiv vis.

Ud af de 265 mio. EUR, som Sachsen modtog fra Solidaritetsfonden, gik 60 % til finansiering af beskyttelsesforanstaltninger og bekæmpelse af oversvømmelserne under selve katastrofen. Hensigten var bl.a. at finansiere nødhjælpsaktioner. Solidaritetsfonden bidrog desuden til at dække omkostninger til evakuering og midlertidig indkvartering af de ramte befolkningsgrupper samt forplejning og sundhedstjenester under og efter katastrofen. Endelig finansierede Solidaritetsfonden en række hastektioner til bortskaffelse af materialer og affald, som vandmasserne havde skyllet op: rengøring, bortrydning, fjernelse af jordaflejringer, nødvendige aktioner til en første istandsættelse af ødelagte infrastrukturer.

De resterende cirka 40 % i finansiel EU-bistand, som investeredes i Sachsen, tildeltes nødforanstaltninger til eliminering af enhver direkte fare, genopretning af helt ødelagte infrastrukturer — både land- og vandveje og sociale og sundhedsmæssige infrastrukturer — og beskyttelse af den natur- og kulturhistoriske arv. De redningsaktioner, som gennemførtes på Dresden Theaterplatz, hvor så berømte bygninger som Semperoper og Zwinger Taschenberg-paladset er opført, er et godt eksempel. Fra 12. august 2002 var denne pragtfulde plads Weißeritz-flodens bytte og kom under vand på få øjeblikke.

Den meget hurtige vedtagelse — i nogle tilfælde under katastrofen — af diverse beskyttelses-, bortrydnings- og reparationsforanstaltninger, der for størstedelens vedkommende var finansieret af Solidaritetsfonden, hjalp delstaten Sachsen til at sætte en stopper for de ødelæggelser, som oversvømmelserne forårsagede. Den ihærdighed, hvormed bortrydningsaktionerne afholdtes, forhindrede sygdomsudbrud. Den hurtige reaktion gav desuden efter blot få dage fornyet adgang til veje og andre offentlige forbindelser til de hårdest ramte regioner, som hovedsageligt befandt sig midt i nogle meget indelukkede dale i Erzgebirge-bjergene, der gennemstrømmes af Elbens floder. Tilslutningen af de offentlige vand- og gasforsyningsnet genoprettedes på nogle få uger. Efter et par måneder lykkedes det at udbedre skader på kulturelle og historiske bygninger, der meget hurtigt på ny kunne byde besøgende velkommen.

Sachsens regering havde sat sig som målsætning så vidt muligt at udbedre de skader, som forårsagedes af oversvømmelserne i august 2002 inden udløbet af 2004. Reparationsarbejdet skulle endvidere indebære en bæredygtig løsning, der kunne reducere skaderne fra nye oversvømmelser mest muligt. Den regionale lovgivning, f.eks. Sachsens lov om forvaltning af vandressourcer, er ændret med henblik herpå. I dag, to år efter katastrofen, kan man roligt konstatere, at denne målsætning er opfyldt. Skaderne var imidlertid så omfattende, at det ikke var en selvfølge. Der er ingen tvivl om, at den støtte, som Solidaritetsfonden bibragte, spillede en afgørende rolle både på det materielle plan og med hensyn til den hurtighed, hvormed reparationerne udførtes. Det er i den forbindelse først og fremmest reglen om, at Solidaritetsfondens finansiering skal være anvendt inden for et år, der både i Sachsen og andre steder bidrog til, at genopbygningsforanstaltningerne gennemførtes så hurtigt.

Tjekkiet

»EU's Solidaritetsfond i aktion i Tjekkiet«

Dominika Heřtová, Programdirektør Centret for Udenlandsk Bistand, Tjekkiets Finansministerium

Tjekkiet var i august 2002 udsat for nogle ekstreme vejrforhold med særligt kraftige regnskyl, der forårsagede alvorlige oversvømmelser. 9 af landets 14 regioner rantes af oversvømmelserne. 17 personer omkom, og 200 000 måtte evakueres. I alt 6 % af Tjekkiets landområde var fuldstændigt oversvømmet. De samlede omkostninger er anslået til over 2,3 mia. EUR.

Takket være Europa-Kommissionens hurtige reaktion ved at oprette Den Europæiske Unions Solidaritetsfond, kunne de ramte tjekkiske regioner næsten med det samme modtage en bistand på 129 mio. EUR, der tildeltes i december 2002. Finansministeriets Center for Udenlandsk Bistand stod for fordelingen af midlerne. Det var imidlertid slutmodtagerne (kommuner, regioner og andre nationale organer, foreninger, private energiproduktions- og distributionsvirksomheder osv.), der i første række var ansvarlige for beregningen af, hvilke omkostninger der var støtteberettigede under Solidaritetsfonden.

Hjælpen tildeltes i første omgang til hasteopgaver og restaurering af sanitære installationer, da det var meget nødvendigt at dække omkostninger knyttet til midlertidig indkvartering af evakuerede personer og genopretning af vand- og energiforsyning. I byområderne blev bistanden brugt til rengøring og tørring af kommunale bygninger og fjernelse af kloakmateriale og andet affald. I landdistrikterne finansierede bistanden bortrydnings- og reparationsarbejder og midlertidig forstærkning af flodbredder.

Oven i disse nødforanstaltninger var en væsentlig del af midlerne fra Solidaritetsfonden afsat til fornyelse af transportinfrastrukturer, i første omgang lokale forbindelser, broer, fortove og jernbaner. Der blev ydet betydelig støtte til restaurering af byområder og til behandling af drikkevand og spildevand.

Da de forårsagede skader var af samme art i alle de regioner, der rantes af oversvømmelserne i 2002, afholdtes disse aktioner i alle regioner. Der var imidlertid også nogle specifikke aktioner, som fik støtte fra Solidaritetsfonden. Der tildeltes således 3 169 371 EUR til redning af et kulturelt monument i Terezín. Det gik ud på at sikre bevarelsen af et enestående fæstningsværk og rense og reparere et historisk drænsystem. Der afsattes endvidere 466 099 EUR til redning af historiske arkiver og andre bevaringsværdige dokumenter, som rantes af oversvøm-

melserne. Straks efter katastrofen måtte arkiverne nedfryses for at undgå, at deres tilstand forværredes yderligere. Genopfrysningen, desinficeringen og tørringen kunne kun ske gradvist, hvilket gjorde det meget bekosteligt. Solidaritetsfondens bidrag bidrog til at dække en del af omkostningerne i forbindelse med disse aktioner.

De mest alvorlige skader, som oversvømmelserne forårsagede, forekom i hovedstaden Prag (herunder det historiske centrum) og i regionen Böhmen. Byen Prag modtog et samlet beløb på 60 187 314,50 EUR. Med disse midler finansieredes foranstaltninger til indkvartering og til offentlige transportinfrastrukturer, særligt til rengøring og tørring af oversvømmede metrostationer. Størstedelen af de beløb, som byen modtog, gik til restaurering af den kulturhistoriske arv og til sundhedssektoren. De resterende midler gik til uddannelse, renovering af grønne kommunale områder og af Prags zoologiske have. Der afsattes en særlig pulje til rengøring og restaurering af Karlín-kvarteret, der er det mest beskadigede.

Forebyggelse

Oversvømmelserne i august 2002 var usædvanligt kraftige. Den tid, der går mellem, at sådanne ekstreme forhold forekommer, er anslået til mellem 500 og 1 000 år. I sådanne tilfælde er det umuligt at træffe tilstrækkelige forholdsregler til helt at undgå skader. Efter oversvømmelserne i 2002 blev der foretaget en analyse af de gældende foranstaltninger. De observationer og anbefalinger, som udsprang af analyserne, er nu indarbejdet i et system til forebyggelse af oversvømmelser på regionalt og nationalt niveau. Muligheden for at lade strukturfondene finansiere foranstaltninger, som kan forebygge risikoen for oversvømmelser, er optaget i EU's støtteramme for Tjekkiet og i det enkelte programmeringsdokument for regionen Prag.

Solidaritetsfondens gennemførelse i Tjekkiet blev bragt til ende i januar 2004. Solidaritetsfondens støtte har bidraget væsentligt til at hjælpe de tjekkiske regioner til at imødegå følgerne af oversvømmelserne i august 2002. Hjælpen ses af alle aktører som et eksempel på den solidaritet og hurtige intervention, som Den Europæiske Union kan udøve.

Kontakt: Dominika.Hertova@mfcrcz

MALTA

Intervention på Malta og Gozo

Samlede omkostninger: 30 172 291 EUR
EU-bidrag: 961 220 EUR

»Nogle meget kraftige storme ledsaget af regn ramte de maltesiske øer mellem den 15. og 17. september 2003, hvilket forårsagede oversvømmelser og store materielle skader. Hjælpen fra Den Europæiske Union via Solidaritetsfonden bidrager til at dække omkostninger til følgende foranstaltninger: rensning og reparation af vandledninger, istandsættelse af energiforsyningsnet, udbedring af vejnet, strukturelle arbejder til konsolidering af visse offentlige bygninger, udgravning og bortledning af aflejet materiale i flodsengen, redningstjenester samt beskyttelse og restaurering af den fædrende arv og af kulturelle seværdigheder.«

Marlene Bonnici, Generaldirektør, Divisionen for Planlægnings- og Prioritetskoordinering
info.ppcd@gov.mt (<http://ppcd.gov.mt>)

FRANKRIG

Rhône: hjælp til skadeslidte og forebyggelse af oversvømmelser

Samlede omkostninger: 870 000 000 EUR
EU-bidrag: 19 625 000 EUR

»EU's Solidaritetsfond blev kaldt til undsætning i marts 2004 for at dække udbedringen af uforsikrede skader efter oversvømmelserne i december 2003 i Rhône-deltaet, i regionerne Languedoc-Roussillon og Provence-Alpes-Côte d'Azur. Floden havde på det tidspunkt nået det højeste niveau, som nogensinde var registreret. Den bistand, som EU tildelte i juni 2004, anvendtes under hele forløbet til at dække nødhjælpsomkostninger (hjælp til de nødstedte) og, ikke mindst, til at istandsætte værker, der beskytter mod oversvømmelser. Det hele er foregået under en sammenhængende helhedsplan, der har til formål at regulere vandniveauet i hele Rhône-dalen lige fra Genfersøen til Middelhavet. Arbejdet er undervejs og vil gøre det muligt at anlægge de nødvendige beskyttelsesanordninger, så man kan imødegå den risiko for oversvømmelser, som vinteren bringer.«

Frédéric Dohet, Vicegeneralsekretær for regionale spørgsmål, Amtsforvaltningen i regionen Provence-Alpes-Côte d'Azur
Frederic.DOHEt@paca.pref.gouv.fr

ØSTRIG

Istandsættelse af infrastrukturer

Samlede omkostninger: 194 000 000 EUR
EU-bidrag: 134 000 000 EUR

»Oversvømmelserne i august 2002 forårsagede meget omfattende skader på offentlige infrastrukturer. Skaderne er anslået til 2,9 mia. EUR. De berørte regioner er først og fremmest Oberösterreich, Niederösterreich og Salzburg. 60 % af Solidaritetsfondens bidrag er anvendt til hurtigst muligt at reparere transportinfrastrukturen — jernbaner, vandveje og vejnet. 35 % er anvendt til at sikre bredderne til de forskellige vandveje. Resten har bidraget til at finansiere oprensning af naturområder og aktioner til istandsættelse af vand- og energiforsyningsnet, telekommunikationsnet og skoler.«

Siegfried Jachs, Østrigs indenrigsminister
siegfried.jachs@bmi.gv.at

SPANIEN

Bekæmpelse af olieforurening efter Prestige

Samlede omkostninger: 12 600 000 EUR
EU-bidrag: 8 626 000 EUR

»Nationalparken, som består af Galiciens Atlanterhavsoer, omfatter en række øgrupper (Ons, Cies og Salvora) samt havbunden på den kontinentale platform, som omgiver dem. Dette umådeligt rige og varierede naturmiljø, som er hjemsted for et stort antal fugle- og fiskearter, rammes direkte af olieforureningen fra olietankeren *Prestige*, der forliste i november 2002. For at opsamle kulbrinterne og oprense de berørte områder oprettedes der et nødhjælpsystem, som omfattede alt mandskab fra hele det spanske netværk af nationalparker. Cirka 10 000 ha floder og havbund måtte renses ved håndkraft. Der eksperimenteredes med en række forsøgsmetoder, såsom hydrorensning og biorestaurering, som efter nogen tid udvidedes til at omfatte hele den ramte kystlinje. Denne indsats modtog en slags anerkendelse fra Europa-Kommissionen, der den 15. december 2003 besluttede at tildele 8 626 000 EUR i bistand gennem Solidaritetsfonden.«

Jesús Casas, Direktør for planlægning og teknisk programmering, Det Autonome Nationalparks kontor
jesus.casas@oapn.mma.es

Portugal

»Solidaritetsfonden i aktion mod skovbrande i Monchique i sommeren 2003«

Carlos Tuta, formand for Monchique Kommune, medlem af Regionsudvalget

Monchique (5 400 indbyggere) adskiller sig fra de fleste andre kommuner i Algarve ved ikke at have nogen strande, men derimod store skovområder. Kommunens landområde, der omfatter Sydportugals kulminationspunkt, Fóia-bjerget (903 m), er også et bjergområde, der re-

præsenterer et reelt supplement til turistudbuddet i Algarve. Som i resten af regionen er turisme den vigtigste erhvervsaktivitet. Andre ressourcer er knyttet til opdræt, især svin, og skovdrift, hovedsageligt eukalyptus.

I sommeren 2003 blev kommunen hårdt ramt af skovbrande, der berørte 82,5 % af området, hvorved land- og skovbrugsbedrifter, husdyrbrug og boliger, udstyr og infrastrukturer gik op i røg. Skadesinventaret opgjordes til 79 ødelagte huse, herunder 44 helårsboliger. En række husdyrbrug destrueredes, ofte med besætning.

Hvad angår naturarven, ødelagde brandene store plantager med eukalyptus, korkeg, fyrretræer, kastanietræer og store områder med kratskov og jordbærtræer. I andre områder opslugte flammerne især jordlodder med havebrug og frugttræer.

Katastrofen beskadigede ikke blot naturområder og bygningsinventar i kommunen, men havde desuden langsigtede og meget skæbnesvangre følger for økonomien i Algarves bjergegn og bibeholdelsen af befolkningen på visse steder.

Også i de offentlige infrastrukturer kunne der konstateres meget omfattende skader, både hvad angår vejnet og vandløb, vandforsyning og -rensning og diverse anlæg. Der kunne således konstateres ødelagte vejskilte og andre afmærkninger langs veje og stier, som lå inden for brandområdet, og tilstopning af afløbsgrøfter og -render og andre vandaflørende anlæg.

Med adgangsvejene afskåret og vandledninger og vandkraftsanlæg tilstoppet, skiltnings- og signal-systemer beskadiget eller helt ødelagt var der rigeligt, som fortjente kommunens opmærksomhed.

Kommunen trådte ind for at genoprette indbyggernes levevilkår og forebygge fremtidige risici.

Da de kommunale myndigheder ikke besad de nødvendige midler til at foretage de nødvendige reparationer, forelagde de en ansøgning for EU's Solidaritetsfond om støtte til en række projekter til oprydning og genåbning af vandløb og andre infrastrukturer til bortledning af vand, istandsættelse og rengøring af veje i landbrugs- og skovbrugsområder, genopretning af skiltningen på vejnettet langs berørte hovedfærdselsårer og til restaurering af andre beskadigede udstyr og anlæg.

De foreslåede interventioner var anslået til i alt 2 714 102,84 EUR. Alle godkendtes. I oktober 2004 var cirka 60 % af arbejdet færdiggjort, og de øvrige projekter var enten i licitationsfasen eller i starten af byggefasen.

Solidaritetsfondens gennemførelse af de finansielle aktioner gav indbyggerne normale levevilkår tilbage, ikke blot gennem udbedring af materielle skader, men også fordi denne bistand på en måde opmuntrer dem til at imødegå katastrofens konsekvenser ved at se fremad og derved nedtone de vanskeligheder og tab, som de har oplevet.

Kontakt: presidente@cm-monchique.pt

Web: <http://www.cm-monchique.pt>

Frankrig: Solidaritetsfonden i kamp mod oversvømmelserne

Til undsætning i Gard

Gard-departementet rantes to gange i træk af alvorlige oversvømmelser og modtog i den forbindelse støtte fra EU's Solidaritetsfond til udbedring af de alvorligste skader, istandsættelse af infrastrukturer og af sundhedsmæssige, sociale og uddannelsesmæssige strukturer, men også opnåelse af bedre beskyttelsesordninger og risikoforebyggelse for egnen. Med i alt 115 aktioner var man nødt til at udføre en administrativ saltomortale for at imødegå de korte frister. Vi besøger nogle af Solidaritetsfondens pionerer.

I Sommières er vandet fra Vidourle nået op til første etage.

»Solidaritetsfonden er en booster!«, udbryder Jean-Pierre Hugues. »21 mio. EUR tilført på otte måneder, det er dog et skub fremad for økonomien!« Og præfekten ⁽¹⁾ ved, hvad han taler om. Han har koordineret tildelingen af midler fra Solidaritetsfonden i hans departement to gange på to år.

Gard-departementet (Languedoc-Roussillon), der ligger mellem Massif Central, Middelhavet og Rhône, gennemskæres af adskillige hurtigtstrømmende vandveje, hvilket gør området særligt udsat for oversvømmelser. Den 8. og 9. september 2002 oplevede departementet nogle særligt kraftige regnskyl, som af franskmændene betegnes en »cevennisk begivenhed« efter de sydfranske Cevennerbjerge. Cevennerbjergene, der udgør departementets nordside, oplever nogle voldsomme uvejr, hvor regnvandet fosser lynhurtigt ned på kystsletten. Regnskyllene er af og til så pludselige og vandmængderne så store, at hverken flodsengen eller digerne, der er bygget gennem

århundrederne, kan holde dem i ave. Det er et kendt fænomen, som optræder sidst på sommeren, men i september 2002 nåede nedbøren det højeste niveau, siden man begyndte at foretage målinger, hvilket forårsagede oversvømmelser med særlige dramatiske følger: 23 døde, 300 kommuner (ud af 353) berørt i varierende omfang, materielle skader i størrelsesordenen 830 mio. EUR.

»Det er i Alès, at jeg for første gang forstod, hvor utrolig vigtigt kommunikation er«, fortæller Samuel Glairon-Rappaz fra kontoret for fysisk planlægning og lokaludvikling i præfekturet Gard. »I det 21. århundrede, i Frankrig, og en by på 50 000 indbyggere er helt afskåret fra omverdenen, ufatteligt!« Efter den både kraftige og pludselige stormflod i Gardon, der ødelagde alle kommunikationsinfrastrukturer, veje og GSM-antenner, var byområdet Alès fuldstændigt isoleret i 24 timer.

⁽¹⁾ I Frankrig repræsenteres staten af en præfekt i hver af landets 100 departementer.

»Det skete den 9. september klokken 6.30 om morgenen ... Gardon var steget til en meter over brystmuren«, husker François Saix, direktør for Bonnefon-klinikken, der har 200 senge midt i Alès. »En kæmpe bølge skyllede gennem forgangen i et slag! Det var utroligt heldigt, at det skete på det tidspunkt, hvor der ikke var nogen patienter i operationsstuen i kælderetagen! De ville ikke have haft en chance ... De få medlemmer af personalet, der var til stede på tidspunktet havde lige tid nok til at flygte, inden vandet opslugte det hele!«

Gard blev offer for de katastrofale oversvømmelser nogle få uger efter Tyskland, Tjekkiet og Østrig og indgik derfor i den første pulje af støttemodtagere under Solidaritetsfonden, der oprettedes den 11. november 2002. En måned senere, den 11. december 2002, besluttede Europa-Kommissionen at tildele Frankrig 21 mio. EUR i bistand fra Solidaritetsfonden til finansiering af nødhjælpsaktioner i Gard. Der finansieredes i alt 115 aktioner med fondens hjælp med enkeltstående beløb spændende fra 2 000 til over 2 mio. EUR.

Et modul til operationsstuen er opstillet på taget af Bonnefon-klinikken.

Overlevelse

Støttemidlerne anvendtes i henhold til Solidaritetsfondens regler i første omgang til at istandsætte infrastrukturerne. I Gard afsattes der 4,5 mio. EUR til istandsættelse af vand- og transportsystemer samt 6,3 mio. EUR til udstyr og materiel til sundheds- og uddannelsesformål.

I Alès, f.eks., opgjorde Bonnefon-klinikken 5,4 mio. EUR i skader. Forsikringsselskaberne dækkede 80 % af dette beløb, men det efterlod et tab på godt 1 mio. EUR. En støtte på 783 382 EUR fra Solidaritetsfonden var således yderst velkommen. Et forskud på 15 % i starten af 2003 gjorde det muligt at installere behandlingsstrukturerne i midlertidige bygninger og flytte det kirurgiske afsnit, det vil sige operationsstuen, til de øvre etager.

Solidaritetsfonden supplerer anden offentlig bistand, afhjælper de manglende private godtgørelser, men bidrager desuden med de små plusser, som gør en stor forskel, ikke mindst af forebyggende art. »De 311 000 EUR fra Solidaritetsfonden gjorde os i stand til at udbedre skaderne med det samme, men også at træffe forebyggende foranstaltninger, såsom installation af vandtætte paneler og af en enhed, der sikrer elektricitetsanlæggets drift«, understreger Jean-Louis Tetu, vicedirektør i Hospitalscentret i Alès (600 senge) og

også personligt ramt af oversvømmelserne. »Disse investeringer kunne vi ikke have foretaget uden Solidaritetsfonden«, siger Michel Gil, hospitalets finansdirektør. Hospitalet betjener 120 000 mennesker i området.

Uddannelsessektoren modtog på sin side 2,8 mio. EUR til vuggestuer, skoler, gymnasier og andre sociale og uddannelsesmæssige institutioner. I Bagnols, f.eks., modtog det medicinske uddannelsesinstitut »Les Hamelines« næsten 270 000 EUR til istandsættelse af sine lokaler, der for en stor del oversvømmedes, da Cèze løb over sine bredder. »Uden indgreb fra europæisk side ville vi have været tvunget til at lukke denne pragtfulde lokalitet og flytte andetsteds hen, Gud ved hvor og hvordan«, siger Yves Abad og Jean-Claude Tichadou, henholdsvis direktør og formand for dette center for vanskeligt stillede unge.

Ved mødet med støttemodtagerne ude i terrænet bliver man hurtigt klar over, at Solidaritetsfonden gør det muligt at redde strukturer, der er både nyttige og nødvendige, men som ikke har tilstrækkelige finansielle ressourcer til at overleve en sådan katastrofe. Uden Solidaritetsfonden ville flere års foreningsarbejde blive reduceret til ingenting. Fonden er på ingen måde en humanitær fond for de rige, som man måske kunne tro, men derimod et ægte værktøj for genopbygning.

Broen i Gard

»Uden Solidaritetsfonden ville broen være forblevet i den tilstand, som Gard havde efterladt den«, siger Bernard Pouverel, direktør for Gard-broens forvaltningsstruktur. »Man ville blot have kunnet tage fat på det mest presserende, og broen ville være forblevet skrøbelig, og der vil komme flere oversvømmelser i fremtiden«. Der er ikke blevet sparet på noget ved den fjerde mest besøgte arkæologiske lokalitet i Frankrig (1,4 millioner besøgende om året). Med en investering på 2,2 mio. EUR er det som enkeltstående projekt Solidaritetsfondens mest ambitiøse aktion i Gard. Som en fædrende arvs højborg i international skala med promenade og badested som mål for lokalbefolkningen blev den højest kendte romerske akvæduktbro udsat for en omfattende istandsættelse: 9,833 mio. EUR fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) gjorde det muligt både at foranledige en bedre udnyttelse og en bedre beskyttelse af bygningsværket og udstyre det med et museum, et cafeteria og et »kontrolleret« handelsområde, samtidig med at der oprettedes nogle rastepladser på behørig afstand. »Og netop da alt dette på det nærmeste var bragt i orden, så begyndte Gardon minsandten igen at lave narrestreger og tære på bredderne!« beklager Bernard Pouverel sig.

Solidaritetsfonden greb således hovedsageligt ind på to fronter. Der tildelte 1,36 mio. EUR til at inddige Gardon over en strækning af 400 m, og der investeredes 840 000 i et konsolideret fritidsområde, der erstattede de gamle terrasser, som floden skyllede væk. »Det var et spørgsmål om at smede, mens jernet var varmt«, fortsætter direktøren. »Bagefter ville det have været vanskeligt i en fart at finde 1,3 mio. EUR til at genopbygge en inddigningsmur. Hvad der også var fordelagtigt, hvis jeg lige må tilføje noget, var, at byggepladsens arbejdsbold stadig var på stedet og i færd med at færdiggøre de projekter, der var finansieret med hjælp fra EFRU. Solidaritetsfonden satte desuden mere fart i rengøringsaktionerne.«

Sikringen af de forebyggende infrastrukturer og »den umiddelbare beskyttelse af den kulturhistoriske arv« er en anden af fondens centrale opgaver. I Gard-floden gik 5 mio. EUR til fjernelse af diverse aflejringer og rensning af flodsengen på de vigtigste steder, men der gik 2,1 mio. EUR til økologisk restaurering og indretning af diger og spærringer. Denne gren af Solidaritetsfonden fik stor hjælp til gennemførelsen fra »flodsengens tværkommunale planlægningsudvalg«, der havde til opgave at forvalte alle spørgsmål vedrørende vandveje fra samme vandressourcer.

Laboratorium

»Man kan på en måde sige, at Solidaritetsfonden drog nytte af to forskellige kategorier af projektdeltagere«, siger Chantal Dumontel, Direktør for organet »Aktioner under Staten og Gards Præfektur«: »De endelige »officielle« støttemodtagere naturligvis, men også alle statens tjenestegrene, er nødt til at være med fra starten for at sikre smidighed i forvaltningen og samtidig af og til revolutionere metoderne. Solidaritetsfonden har i den henseende været et laboratorium for god praksis.«

De 21 mio. EUR i kredit, der stilledes til rådighed for Gard den 26. december 2002, blev alle opbrugt mellem marts og december 2003 i overensstemmelse med kravet om, at Solidaritetsfondens midler skal opbruges inden for samme budgetår. En så kort forvaltningsmæssig frist nødvendiggør en hurtig reaktionsevne og effektive og ansvarlige partnere. Solidaritetsfonden lagde således pres på de forskellige offentlige bidragsydere (stat, region, departementsråd, kommuner) og på de berørte bygherrer og private entreprenører for at sikre et meget tæt samarbejde.

Istandsættelsen af Saint-Nicolas-broen efter de originale specifikationer cirka ti kilometer oppe ad floden fra Gard-broen er et enestående eksempel på det samspil, som i en vis forstand var knyttet til Solidaritetsfondens intervention. På trods af sine 19 meter høje buer var broen, som spænder hen over Gardon-flodens dalslugt og går helt tilbage til det 13. århundrede, 2,70 meter under vand i september 2002, idet vandniveauet på dette sted havde nået en højde på hele 22 meter! Hele den øvre del af broen var ødelagt. Da det drejede sig om en vejbro af strategisk betydning og en lokalitet af stor symbolsk betydning for befolkningen i Gard, besluttedes det at reparere broen under hensyntagen til dens værdi som en helt uvurderlig kulturhistorisk arv. *»Vi havde betænkninger ved at søge om hjælp fra Solidaritetsfonden på grund af tidspresset«,* forklarer Michel Ravet, leder af kontoret for fysisk planlægning og lokaludvikling under Gards præfektur. *»Det var nødvendigt at færdiggøre det hele inden november 2003, i alt otte måneder maksimalt. Vi tog chancen, og det faldt heldigt ud.«* På fem måneder var Saint-Nicolas-broen omgivet af investorer, fortalere og entreprenører, der afholdt høringer, forhandlinger, licitationer og opsætning af byggeplads, hvor *»hundredvis af sten måtte tilhugges, da de alle skulle have forskellige dimensioner«,* siger ingeniør Claude Cap, byggeleder, med projektdokumenterne som bevis.

Saint-Nicolas-broen ødelagt af Gardon (herover) og restaureret til sit oprindelige udseende (herunder).

Marshall-plan

»Vi havde valgt nogle projektfolk, som kunne opbruge den tildelte kredit på ét år«, forklarer præfekt Jean-Pierre Hugues. *»Derpå fungerede vi som one-stop-shop og valgte en meget partnerskabsbaseret forvaltningsform baseret på en genopbygningsenhed, programmeringsudvalg med ugentlige møder, overvågningsudvalg med månedlige møder osv. Alt dette lettedes af, at Solidaritetsfondens regler er meget enklere og mere smidige end EFRU's. Den side af Solidaritetsfonden, der kan betegnes dens Marshall-plan, er meget effektiv. Endelig er det meget befordrende for motivationen at have en kort frist med en slutdato til at mobilisere kræfterne optimalt.«*

I december 2003 ramtes Gard på ny af oversvømmelser, men det var noget anderledes, da det drejede sig om vand fra Rhône-floden. Den løb over sine bredder i godt fjorten dage i departementerne Gard, Vaucluse og Bouches-du-Rhône. 26 kommuner var berørt. Den gode forvaltning af kreditmidlerne fra Solidaritetsfonden i 2002 var i sandhed ikke til skade for tildelingen i 2003 efter endnu en bølge af oversvømmelser med en ny bistandspakke på 19,626 mio. EUR til fordeling mellem de tre departementer.

»Vi er ikke abonnenter på Solidaritetsfonden«, hævder præfekten. *»Modparten til den højt værdsatte hjælp fra EU er risikoforebyggelse, og det er først og fremmest et spørgsmål om fysisk planlægning og bæredygtig udvikling. Man må f.eks. opmuntre lokalbefolkningen til på ny at slå sig ned i de gamle bycentre i stedet for at vælge udstykning i parceller. Det er ikke let at få den idé til at trænge igennem. Det forhold, at alle ansøgninger om tilladelse til nykonstruktion fremover vil blive afvist, når der er risiko for oversvømmelser på mere end en halv meter, er ikke en særlig populær foranstaltning, men det skrider fremad ...«*

Italien

»Solidaritetsfonden hjælper til efter jordskælv i 2002«

Corrado Seller, generaldirektør, Det italienske civilforsvar

Den 31. oktober og 1. november 2002 udsattes regionerne Molise og Puglia i Syditalien for en række jordreystelser, der nåede 5,4 på Richter-skalaen. Rystelserne ramte ad-

skillige kommuner i provinserne Campobasso og Foggia og gav en stor del af indbyggerne problemer. Størstedelen af de lokaliteter, der befandt sig midt i det enorme område, som jordskælvet påvirkede, oplevede stor materiel skade. Området San Giuliano di Puglia var det hårdest ramte, idet rystelserne helt ødelagde den lille by. En skole faldt sammen, hvorved 27 elever og en lærer mistede livet.

Katastrofen nødvendiggjorde naturligvis, at alle civilforsvarets enheder i Italien i hast måtte mobiliseres. En styrke på godt 5 000 — brandvæsen, politi, militær og folk fra frivillige organisationer — kom til undsætning under dramatiske forhold, der var kompliceret af dårlige adgangs- og klimaforhold.

Efter jordskælvet var området for en stor del lagt øde. Cirka 12 000 personer måtte evakueres og hurtigst muligt bringes til de 49 lejre, der blev stablet på benene med 2 737 telte, 518 campingvogne og 14 bospisningssteder. Men ud over disse første-

hjælpsforanstaltninger viste det sig snart, at det store antal mennesker, der havde mistet deres hjem og ikke var i stand til at finde alternativ indkvartering med egne midler, havde brug for mere end førstehjælp. Der var brug for midlertidige indkvarteringsfaciliteter, så de skadeslidte kunne få nogenlunde normale levevilkår, indtil genopbygningsarbejdet var færdigt.

Det var således nødvendigt at finde tilstrækkelige lokaliteter til dette formål. Det viste sig f.eks. helt nødvendigt at flytte størstedelen af indbyggerne i San Giuliano di Puglia til en lille høj nogle kilometer fra byen. Stedet valgte gennem et kompromis mellem sikkerheden og behovet for at genetablere de sociale og økonomiske forbindelser. Skoler, forretninger, kontorer og kirke indrettedes samtidigt hermed til at huse hen ved et tusinde indbyggere. Der opstod således en lille by med træhytter i afventning af San Giuliano di Puglias genopbygning.

De samlede omkostninger, som skaderne fra jordskælvet forårsagede, udgjorde 1 500 mio. EUR. Den 8. december 2003 tildelte Europa-Kommissionen gennem Solidaritetsfonden 31. mio. EUR i bistand til Molise og Puglia. Der afsattes cirka 9 mio. EUR til at istandsætte nødvendige infrastrukturer til el- og vandforsyning, kloakvæsen, telekommunikation, transport, sundhed og uddannelse. Der afsattes 11 mio. EUR til konstruktion af midlertidig indkvartering og organisation af nødhjælpstjenester for befolkningen i katastrofeområderne. En tredje pulje på godt 11 mio. EUR anvendtes endvidere til at gennemføre en lang række aktioner til at garantere sikkerheden i infrastrukturerne og beskytte den kulturhistoriske arv, der udsattes for omfattende skader. Jordskælvet havde således svækket og forrykket strukturer i mange kirker, monumenter og historiske bygninger, som er mangfoldige i Molise og Puglia.

En stor del af EU-bistanden er nu opbrugt, og afviklingen af de planlagte aktiviteter er godt fremskredet i en nødhjælpsaktion, hvor Den Europæiske Unions Solidaritetsfond har spillet en nøglerolle.

Kontakt: corrado.seller@protezionecivile.it

Midlertidig indkvartering til nødstedte

Risikoforebyggelse, en høj prioritet for strukturfondene for 2007-2013

Der er behov for en overordnet og integreret risikostyring i Den Europæiske Union.

Forebyggelse af oversvømmelser ved Rhinen gennem SDF-projektet med støtte fra Interreg IIIB

7 millioner mennesker berørt og 60 mia. EUR i forsikrede tab: Det er status over naturskabte og teknologiske katastrofer i Europa mellem 1998 og 2002 i de 31 lande, der er medlemmer af Det Europæiske Miljøagentur. Denne situation forventes at forværres yderligere i de kommende år. Forsikringsselskaberne forudsiger, at omkostningerne alene forbundet med naturkatastrofer vil nå 150 mia. USD om året i det kommende årti.

Indvirkningen af de seneste års katastrofer på regionernes økonomiske liv overstiger de eksisterende godtgørelsesordningers formåen. Den indsats, som medlemsstaterne har lagt for dagen, i nogle tilfælde med støtte fra strukturfondene, for at skabe ny dynamik i deres økonomi eller rehabilitere deres regioner, risikerer således at blive tilintetgjort. En naturskabt eller teknologisk katastrofe berører desuden ofte mere end ét land. På grund af disse omstændigheder fordres der en overordnet og integreret risikostyring i Den Europæiske Union.

Det forebyggende arbejde omfatter forskellige former for aktioner: foranstaltninger til reduktion af risikoelementet, der har til formål at eliminere årsagen til risikoen ved kilden (reduktion i CO₂-udslip, forpligtelse til at bygge i områder, der ikke er i fare for oversvømmelse osv.), og tilpasningsforanstaltninger, så man kan lære at leve med risikoen (justering af bygge- og anlægslove, konstruktion af diger og dæmninger osv.). Den europæiske samhørighedspolitik og Fællesskabets miljøpolitik, udviklingspolitik for landdistrikter, transportpolitik og forskningspolitik anvendes til at finansiere denne type aktioner.

Gennem sine på hinanden følgende forskningsprogrammer støtter Kommissionen desuden aktioner, der bidrager til at forbedre forståelsen af risici. Foranstaltninger vedrørende naturskabte og teknologiske risici indgår desuden i en lang række direktiver og andre love og regler i EU-regi.

Risikoforebyggelse: fra finansieringsmulighed til prioritet

Der er finansieret et stort antal aktioner inden for risikoforebyggelse i forbindelse med den aktuelle samhørighedspolitik. Der er direkte planlagt en række forebyggende aktioner i »FEOGA-forordningen«⁽¹⁾ og i Kommissionens meddelelse vedrørende fællesskabsinitiativet Interreg III om tværeuropæisk samarbejde⁽²⁾.

Som følge af katastroferne, der ramte adskillige EU-medlemsstater i 2002, har Kommissionen i sine reviderede retningslinjer om fastlæggelse af kriterier for strukturfondenes gennemførelse⁽³⁾ anbefalet, at risikoforebyggende aktioner skal kunne finansieres i forbindelse med midtvejsrevisionen af programmerne i 2004 og tildelingen af præstationsreserven, hvor der er afsat 8,246 mia. EUR til de mest effektive programmer.

Forordningsforslaget vedrørende Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), som Kommissionen vedtog midt i juli 2004, foreskriver, at risikoforebyggelse skal indgå som en af de tre hovedprioriteter for perioden 2007-2013. Forordningen om Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter (ELFUL) og Den Europæiske Fiskerifond omfatter ligeledes foranstaltninger til håndtering af risici (se tabel nedenfor).

Fastlæggelse af passende områdeinddeling

De territorier, der modtager støtte gennem fondens interventioner, hvilket bestemmes ud fra samfundsøkonomiske kriterier for den aktuelle periode, er ikke altid relevante for de forebyggende aktioner. EFRU-forordningsforslaget foreskriver, at det er op til de enkelte medlemsstater at udpege de støtteberettigede områder.

(1) Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999.

(2) Dokument C(2000)1101 af 28.4.2000.

(3) KOM(2003) 499 endelig af 25.8.2003.

Hvad ELFUL angår, afspejler foranstaltningerne til forebyggelse af skovbrande områder klassificeret efter risici for den enkelte medlemsstat. Angivelsen pr. medlemsstat af, hvilke områder der er egnede til genbeplantning af skov, er også medtaget.

Forslaget om en større interventionsgrad for de områder, der lider under naturskabte handicap, har til formål at lette de forebyggende aktioner i disse områder, hvor det på grund af finansieringsvanskeligheder ikke altid er muligt at afholde effektive aktioner til forebyggelse af bestemte risici såsom skovbrande eller laviner.

Forventede overvejelser om fremtidige strategier

Forordningsforslagene for perioden 2007-2013 skal vedtages i løbet af 2005. Inden da vil den beslutning, som de enkelte medlemsstater skal træffe vedrørende afgrænsning af passende geografiske områder og om koncentration af indsatsen i tematisk, geografisk og finansiell henseende, få stor betydning for, hvor vellykkede de fastlagte strategier vil blive.

Der må ved udarbejdelsen af disse strategier tages hensyn til de naturskabte og teknologiske risici, særlig i de mest udsatte områder. Det er helt nødvendigt at besidde en række værktøjer, hvormed der kan tages hensyn til alle følgevirkningerne — menneskelige, finansielle og miljømæssige — ved fastlæggelsen af effektive strategier til tilpasning og reduktion af mulige risici.

Hvad angår risikoforebyggelse, gør samhørighedspolitikken det muligt at udvise solidaritet på to måder. Samhørighedspolitikken bibringer ikke blot **finansiell bistand til de mest ugunstigt stillede regioner** i EU, men også til regioner, hvis konkurrenceevne må understøttes, så udviklingsarbejdet får en **bæredygtig** karakter. Da bestemte regioners handling eller mangel derpå desuden kan ødelægge andre regioners udviklingsarbejde, kan støtte til **regionalt samarbejde** bidrage til at styrke solidariteten regionerne imellem. Ved at koncentrere samhørighedspolitikken indsats omkring risikoforebyggelse kan den førte politik inden for andre områder såsom miljø, transport og udvikling af landdistrikter bedre komme til udtryk inden for det regionale samarbejde mellem regionerne i de 25 medlemsstater.

Luftkvalitet: Ispa-programmet støtter en indsats for at reducere udslippet fra Maritsa Est II-værket i Bulgarien

Samhørighedspolitik og risikoforebyggelse

	Perioden 2000-2006	Perioden 2007-2013
Regional-udvikling	<p>Reviderede strategiske retningslinjer</p> <ul style="list-style-type: none"> > gennemførelse af geologiske eller stabilitetsmæssige undersøgelser > planer for forebyggelse af naturskabte risici. <p>Interreg III</p> <ul style="list-style-type: none"> > fælles retningslinjer og programplanlægning til fysisk planlægning og forvaltning af grænseområder > udnyttelse, bæredygtig udvikling og bevarelse af grænseoverskridende skovbrugsressourcer; forebyggelse af katastrofer > udarbejdelse af fælles strategier for risikostyring. 	<p>Målene »Konvergens« og »Konkurrenceevne«</p> <p>Vil sigte mod at forebygge og styre naturskabte og teknologiske risici.</p> <p>Målet »Territorialt samarbejde«</p> <p>Temaer:</p> <ul style="list-style-type: none"> > fremme af sikkerhed til søs > beskyttelse mod oversvømmelser og beskyttelse af indre vandveje > forebyggelse af og beskyttelse mod erosion, jordskælv og laviner. <p>Aktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> > tilvejebringelse af udstyr > udvikling af infra-strukturer > udarbejdelse og gennemførelse af planer for tildeling af tværnational bistand > systemer til kortlægning af risici > udvikling af fælles instrumenter til forebyggelse, overvågning og bekæmpelse af risici.
Udvikling af landdistrikter	<p>EUGFL</p> <p>Forebyggelse og udbedring af naturskabte risici og af skovbrande, der truer landbrugs- eller skovbrugsproduktionen.</p>	<p>ELFUL</p> <p>Forebyggelse og udbedring af naturskabte risici og af skovbrande, der truer landbrugs- eller skovbrugsproduktionen.</p> <p>Udvikling af skovbrugsressourcer og forbedring af deres kvalitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> > første beplantning af skov på landbrugsjorde og andre jorde > styrkelse af skovenes rolle i bekæmpelsen af erosion > forvaltning af vandressourcer og vandkvalitet.
Fiskeripolitik		<p>Genopbygning af det produktionsmæssige potentiale i fiskerisektoren efter naturskabte og industrielle katastrofer.</p>

NEDERLANDENE

Udvidelse af Rhinens flodseng

Samlede omkostninger: 6 591 385 EUR
EU-bidrag: 2 962 986 EUR

»Gennem programmet Irma til forebyggelse af oversvømmelser i floderne Rhinen og Meuse blev der mellem 1997 og 2003 ydet støtte til en lang række projekter, ofte af nyskabende karakter. Flytningen af Bakenhof-diget nær Arnhem er et godt eksempel på Irma's integrerede fremgangsmåde. Projektet gik ud på at udvide Rhinens flodseng med 200 meter over en flere kilometer lang strækning, hvilket i første omgang gjorde det nødvendigt at flytte et antal kolonihaver. Derpå udgravedes der en afvandingskanal langs flodlejet, der efter flodens udvidelse er omlagt til natur- og fritidsområde for lokalbefolkningen. Med sin kombination af fysisk planlægning og forvaltning af vandveje i et tæt bebygget område er det lykkedes at sænke den lokale vandstand i Rhinen med 7 cm og dermed forbedre sikkerheden for Arnheims indbyggere.«

Jacqueline Laman, *Det nederlandske ministerium for boligpolitik, fysisk planlægning og miljø* Forhenværende koordinator for Irma-programmet
jacqueline.Laman@minvrom.nl

NORDSØEN

Forebyggelse af oversvømmelser

Samlede omkostninger: 9 847 575 EUR
EU-bidrag: 4 923 788 EUR

»Oversvømmelser er en risiko, som størstedelen af de maritime regioner har til fælles. Projektet »FLOWS« omfatter en række aktører i samarbejdsområdet »Nordsøen«, der samarbejder om beskyttelse og bæredygtig udvikling af de områder, som er i fare for oversvømmelse. FLOWS knytter forbindelse mellem de faglige og sociale dimensioner i spørgsmålet om forebyggelse af oversvømmelser for bedre at indarbejde det forebyggende arbejde i områdets fysiske planlægning. Projektet skal munde ud i forbedrede kortlægnings- og simuleringssystemer til forskning i oversvømmelser og forskellige anvendelser af jorden, udvikling af symboler til karakterisering af oversvømmelsesrisici og opmærksomhedskampagner over for den brede offentlighed, politiske beslutningstagere og erhvervsliv. I Det Forenede Kongerige er der således udvalgt tre demonstrationsbygninger, som skal udstyres med eksperimentelle systemer, der kan reducere skader fra oversvømmelser.«

Helen Elliott, *Projektleder Cambridgeshire County Council*
Helen.elliott@cambridgeshire.gov.uk

DET ATLANTISKE OMRÅDE

Sikkerhed til søs i Atlanterhavet

Samlede omkostninger: 84 350 EUR
EU-bidrag: 48 920 EUR

»Overvågningsudvalget for Interreg IIIB-programmet »Det Atlantiske Område«, som har deltagelse af et stort antal regioner fra Frankrig, Spanien, Irland, Portugal og Det Forenede Kongerige, gennemførte en undersøgelse af det tværnationale samarbejde inden for sikkerhed til søs. De deltagende eksperter, der repræsenterede de forskellige vandveje og -ressourcer i EU, arbejdede med følgende områder: centrale temaer for det planlagte samarbejdsnet, kriterier, som projekterne skulle opfylde for at opnå sammenhæng og komplementaritet med internationale organer, medlemsstaters og europæiske institutioners formålsparagraffer samt partnerskaber, som skal opbygges, for at projekterne kan skabe en reel værditilvækst, hvad angår politikken for sikkerhed til søs. Dette initiativ indgår i forberedelserne til den fremtidige programmeringsperiode, hvorunder risikoforebyggelse og den maritime dimension bliver vigtige prioriteter.«

Ronan McAdam, *Koordinator for Interreg IIIB-programmet »Det Atlantiske Område«*
interreg@cr-poitou-charentes.fr
(www.interreg-atlantique.org)

ALPELANDET

Geodæsi hjælper risikoforebyggelse

Samlede omkostninger: 1 988 334 EUR
EU-bidrag: 974 167 EUR

»Formålet med projektet »ALPS-GPSQUAKENET« er at etablere et særligt effektivt tværnationalt geodætisk net ved hjælp af GSP-modtagere (*Global Positioning System*), som dækker hele Alpeområdet. Det vil være det første transalpinske geodætiske net og vil kunne måle bevægelser i størrelsesordenen få millimeter om året. Man vil kunne drage fuld nytte af en bred vifte af GPS-applikationer, herunder fastsættelse af risici forbundet med jordrustelser, meteorologi, territorial overvågning, navigation, transport, kortlægning osv. Projektet tager udgangspunkt i et partnerskab mellem specialister i geodæsi og slutbrugere og repræsenterer et godt grundlag for gensidig indlæring blandt regionale aktører og unge videnskabsfolk.«

Abdelkrim Aoudia, *Projektleder Trieste Universitet*
aoudia@dst.units.it

Kontakter

Inforegios websted

Besøg Inforegios websted for en fuldstændig oversigt over EU's regionalpolitik. De seneste nyheder er tilgængelige under rubrikken »Inforegio Newsroom«:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/newsroom/index_en.htm

Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Regionalpolitik
Kontor 01 — Information og kommunikation
Thierry Daman
Avenue de Tervuren 41
B-1040 Bruxelles
Fax (32-2) 296 60 03
E-post: regio-info@cec.eu.int
Internet: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_da.htm

Oplysninger om EU's regionale støtte
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-812X

© De Europæiske Fællesskaber, 2004
Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Publikationskontoret

Publications.eu.int